

# Mødet den 6. Juni 1907.

---

Fraværende: Rahr og Sabroe.

1. (J. Nr. 107—07). Cirkulære fra Indenrigsministeriet vedrørende Loven af 22. Marts d. A. om Foranstaltninger til Udryddelse af **Rotter**.

Formanden meddelte, at Sagen var ansat til Behandling i dette Møde under Forudsætning af, at Sundhedskommissionens Erklæring maatte være til Stede, men da dette ikke var Tilfældet, vilde det maaske være det bedste, at Sagen blev udsat, indtil den omtalte Erklæring var afgivet.

Lottrup ønskede oplyst, hvor Destruktionsanstalten skulde anlægges.

Sagen udsattes.

2. (J. Nr. 153—07). Meddelelse fra Havneudvalget om, at Havne- og Bropengene i Aaret 1906—07 har udgjort 336037 Kr. 25 Øre.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 145—07). Indstilling fra Hr. Mikael Johansen om, at der i **Mandtalslisterne** indføres Rubrikker til statistiske Oplysninger om forskellige Boligforhold.

Sagen forhandlede i Forbindelse med den efterfølgende:

4. (J. Nr. 170—07). Indstilling fra Hr. Filtenborg om Oprettelse af et kommunalt **statistisk Kontor**.

Formanden vilde foreslaa, at begge Forslagene blev behandlet under eet, da de var i nøje Forbindelse med hinanden.

Filttenborg antog, at hans Forslag var læst af de fleste af Byraadets Medlemmer, og han ønskede derfor kun at tilføje, at det ikke var hans Mening, at der skulde oprettes nogen stor Institution, men at det sikkert vilde være rigtigt nu at begynde paa Sagen, for at man, selv om man begyndte smaat, dog med Tiden kunde faa samlede statistiske Oplysninger til Raadighed.

Forslagets Udførelse vilde ikke koste stort og kunde maaske sættes i Forbindelse med Skattekontoret, og han vilde derfor henstille, at der blev nedsat et Specialudvalg til nærmere at overveje de forskellige Enkeltheder.

Müller fandt det rigtigt, at der, efterhaanden som Byens Administration tiltog i Omfang, blev fremskaffet ordnet Oversigt over de enkelte Poster. Vel havde man det statistiske Materiale, men det var spredt og kunde ikke gøre den rette Tjeneste, før det blev samlet.

Da begge Forslag syntes at gaa i den rigtige Retning, vilde han foreslaa, at der dannedes et særligt Udvalg til at tage dem under samlet Overvejelse.

Nørgaard var overbevist om, at Statistik kunde være udmærket godt, og at det vilde være rart at have noget mere, end Tilfældet var nu, men der maatte begyndes smaat.

Skulde man imidlertid have en Statistik, der kunde opfylde sin Bestemmelse, maatte man have en virkelig sagkyndig Mand til at udarbejde den, og det vilde blive ret kostbart, men da det meste af det ønskede Materiale let kunde tilvejebringes ad anden Vej og maaske gøre lige saa god Fyldest som

en bearbejdet, samlet Statistik, vilde han være mest tilbøjelig til foreløbig at nøjes med at føre Hr. Mikael Johansens Forslag ud i Livet.

En mere sammenhængende Statistik kunde iøvrigt faaes gennem Statens statistiske Bureau, og det kunde jo tænkes, at dette i endnu højere Grad end hidtil vilde være villig til at bearbejde det Materiale, det fik fra Kommunerne, men herom var der fra Købstadforeningen sket Henstilling.

Skønt det maatte indrømmes, at det vilde være særdeles interessant, om Byens Materiale kunde blive behandlet særskilt, dog kun af en virkelig sagkyndig Statistiker, vilde han dog finde, at Foranstaltninger sigtende dertil medførte et altfor stort Apparat, og han vilde derfor tilraade, at man nu nøjedes med at faa de af Hr. Mikael Johansen foreslaaede Rubrikker indført paa Mandtalslisterne.

Samuel sen troede ikke, det vilde være muligt at faa Forslaget gennemført for de paaregnede 2500 Kr., ligesom han heller ikke troede det muligt at faa Arbejdet udført af en dygtig Mand for 1200 Kr. Hvis man ikke fik en specielt uddannet Mand til at udarbejde Statistikken, vilde denne være værdiløs, og han vilde derfor ønske, at Forslaget blev taget tilbage.

Lotttrup vilde antage, at man nok for 2500 Kr. kunde — i alt Fald foreløbig — faa et godt Resultat. Hr. Mikael Johansens Forslag vilde kun koste en Bagatel, men det var ikke omfattende nok, da der var meget mere statistisk Materiale, som det kunde være i Byens Interesse at faa bearbejdet. Han skulde saaledes kun nævne, hvilken ypperlig Kontrol det vilde være for Politiet, om man havde en Liste over de mange Hunde, lige-

som det ogsaa vilde være interessant at vide, hvor mange Heste og Cykler, der fandtes i Byen.

Müller vilde finde det rigtigt, at Hr. Mikael Johansens Forslag straks blev gennemført, eftersom det allerede næste Aar vilde være af Betydning, men da Hr. Filtenborgs Forslag ogsaa omfattede Hr. Johansens Forslag, burde begge Forslag helst behandles samlet i et særligt Udvalg, som saa kunde overveje, om Tiden var inde til at søge fremskaffet en omfattende Statistik eller ej. Hvis det sidste skulde blive Tilfældet, maatte man saa søge Hr. Johansens Forslag alene praktiseret.

Han troede ikke, man kunde faa synderlig Nytte af at faa Byens Materiale bearbejdet i Statistisk Bureau, da dette arbejdede ret langsomt, og det derfor vilde vare for længe, inden det bearbejdede Materiale kunde benyttes.

Magnus Nielsen betonedede, hvilken udmærket Nytte Statistik kunde gøre, særlig naar Resultaterne blev grafisk fremstillet, og han troede nok, at der kunde skaffes en nyttig Statistik for 2500 Kr.

For Fattigvæsenets Vedkommende vilde han finde det overmaade heldigt, om man havde statistiske Oplysninger om, hvorledes meget af det virkede, som ifølge de senere Aars Lovgivning var knyttet til Fattigvæsenet, saasom Børnehjælpen, Sanatorieophold o. s. v., ligesom han ogsaa vilde finde det særdeles formaalstjenligt, om der sammen med Byens Regnskab blev fremlagt en grafisk Fremstilling af de forskellige Poster, men i ethvert Fald vilde han anbefale, at Hr. Mikael Johansens Forslag snarest blev gennemført.

Mikael Johansen takkede for den Velvilje, hvormed hans Forslag var blevet modtaget, og gjorde opmærksom paa, at Rubrikkerne angaaende

Brandvæsenet og Ordenskorpset paa de nu brugte Mandtalslister ikke benyttedes og derfor formentlig kunde erstattes med de af ham foreslaaede.

Han var noget bange for, at Hr. Filtenborgs Forslag vilde blive lidt for vidtløftig, da et virkelig statistisk Bureau vilde blive meget kostbart, og en Statistik, der ikke var nøjagtig udarbejdet, vilde være værdiløs, men maaske kunde man for de 2500 Kr. naa at faa de forskellige Indberetninger samlet af Byraadskontoret, som naturligtvis i saa Fald maatte have mere Assistance.

I og for sig havde han ikke noget imod, at Sagen henvistes til et Udvalg, men da hans Forslag vilde blive meget billigt at gennemføre, det vilde vel ikke engang koste 100 Kr., maatte han dog holde paa, at dette allerede i Aar blev realiseret.

Filtenborg forstod ikke, nogen kunde modsætte sig, at man nu begyndte at indsamle et Materiale, som man havde savnet i mange Aar.

Den Sum, han havde foreslaaet, var ganske vist ikke særlig stor, men meget af det Materiale, han ønskede bearbejdet, var ogsaa ret billigt at skaffe til Veje, og man kunde da i ethvert Fald undersøge, hvad der kunde opnaas for den.

Mandtalslisten blev nu kun brugt til Folketælling, skønt den indeholdt mange Oplysninger, som burde bevares, og i det hele taget var han overbevist om, at en Statistik over det af ham foreslaaede hyppig vilde gøre det lettere for Byraadet at tage Stilling til denne eller hin Sag.

Han troede ikke, man havde faglærde Folk paa dette Omraade, men vilde antage, at en godt uddannet Mand snart kunde sætte sig ind i et Arbejde som det paatænkte, og han syntes, det var Synd at lade Kommunens forskellige Admini-

strationsgrene ligge hen uden en almindelig Oversigt.

Nørgaard indrømmede atter, at Statistik var meget nyttig, men en god Statistik kunde ikke faas for 2500 Kr., og daarlig Statistik, maatte man helst være fri for.

Skönt man aldeles ikke savnede Statistik over det meste af det, Byraadet havde Brug for, og skönt der hidtil ikke havde vist sig særlig Trang til statistiske Oplysninger, kunde han dog gaa med til at bevilge en mindre Sum til de forskellige Udvalg, for at disse kunde faa det Materiale, de havde Brug for, bearbejdet; men han maatte protestere imod, at Statens statistiske Bureau arbejdede langsomt, tværtimod stod det saa højt, at man ikke fandt noget bedre.

Vestesen kunde slutte sig til Hr. Nørgaards Udtalelser. Han var overbevist om, at Kommunen laa inde med et langt større Materiale, end man tænkte paa, og at de forskellige Inspektører i kort Tid kunde fremskaffe den ønskede Statistik, saa der behøvedes sikkert ikke andet end en Ordre til de forskellige Udvalg. Ved denne Fremgangsmaade fik man Statistikken korrekt, hvilket den nødvendigvis maatte være, og dertil behøvedes der intet Beløb.

Materialet kunde saaledes let skaffes til Veje, men der maatte mere Arbejdskraft paa Byraadskontoret for at faa Materialet samlet.

Müller havde ikke ønsket at kritisere Statistisk Bureau, dertil fandt han sig ikke kompetent, men havde med sin Udtalelse kun ment, at da Bureauet nærmest arbejdede for Staten, maatte et kommunalt Materiales Behandling let træde i Baggrunden.

Han anbefalede atter, at Sagen henvistes til Overvejelse i et Udvalg og gjorde opmærksom paa, at statistiske Oplysninger for Fødsler og Afgang vilde være af stor Værdi ved Beregningen af Tidspunktet for nye Skolebygningers Opførelse.

Jakob Jensen troede, at en Statistik til Gavn for Byen lettest og mest praktisk kunde fremskaffes paa den af Hr. Vestesen omtalte Maade.

Filtenborg kunde til Dels slutte sig til Hr. Vestesens Forslag, da det omtrent betegnede det, han foreløbig havde tænkt sig. Hovedsagen var, at man fik det store Materiale bearbejdet, som man laa inde med.

Nørgaard fandt, at Hr. Filtenborg nu var inde paa den rigtige Vej, men at Hr. Filtenborgs Forslag ikke var i Overensstemmelse med Hr. Filtenborgs sidste Udtalelse.

Han kunde maaske nok gaa med til Hr. Vestesens Forslag, men maatte gøre opmærksom paa, at man efter det ikke fik et statistisk Bureau, men kun en Samling af Materialet uden en Bearbejdelse.

Filtenborg kunde ikke gøre ved, at Hr. Nørgaard havde misforstaaet Forslaget, der ikke gik ud paa at faa oprettet et statistisk Bureau, men kun paa at faa det spredte Materiale samlet.

Han vilde foreslaa, at der blev nedsat et Udvalg paa 3 eller 5 Mand.

Nørgaard havde intet imod Nedsættelsen af et Udvalg.

Formanden fandt det rigtigst, at begge Forslag blev henvist til et Udvalg, da Hr. Mikael Johansens Forslag ikke godt kunde sættes under Afstemning, før Skattekontorets Erklæring var indhentet, og da de overflødige Rubrikker paa

Mandtalslisterne muligvis var befalede, men iøvrigt maatte dette Forslag fremmes snarest.

Jakob Jensen foreslog at henvise Sagen til Budgetudvalget.

Müller foreslog et særligt Udvalg bestaaende af de to Forslagsstillere samt Hr. Moustén.

Der nedsattes et Udvalg bestaaende af: Filtenborg, Mikael Johansen og Moustén til nærmere at undersøge Forholdene og afgive Erklæring.

5. (J. Nr. 171—07). Skrivelse fra Skolekommissionen af 4. d. M. saalydende:

»Skolekommissionen henstiller til det ærede Byraad, at det indgaar til Ministeriet med et Andragende om, at en Del af den Sum, som aarlig bevilges til Statens **Lærerkursus**, anvendes til en Filial af dette her i Byen.

Statens Lærerkursus byder den københavnske Lærerstand en enorm Fordel. I Aar har ca. 35 Lærere fra København og Frederiksberg faaet fri Undervisning paa Aarskursus, medens ikke en Lærer fra Aarhus har faaet Aarskursus. Nu er det ganske vist vigtigt, at vore Lærere faar Lejlighed til at udvide deres Kundskaber i de Fag, som de særlig har lagt sig efter; men paa den anden Side er det til stor Skade for Skolevæsenet, at der skal holdes Vikar for dets prøvede Lærere et helt Aar, og da der nu sikkert her i Byen haves Fagmænd til at meddele videregaaende Undervisning i de fleste Skolefag, saa vilde det formentlig — under Hensyn til det herværende Skolevæsens Størrelse — være vel begrundet, om der anvendtes en Sum til at arrangere Aarskursus her i Byen. De korte Sommerferiekursus vil det vel være naturligt altid at afholde i København, da Lærerne ikke forsømmer deres Skole paa den Tid, og de des-



uden har godt af at komme ud fra de daglige Omgivelser i Ferien«.

Formanden oplæste Skolekommissionens Skrivelse.

Jakob Jensen var overbevist om, at en Gennemførelse af Skolekommissionens Forslag vilde virke heldbringende for Byens Lærerstand og derigennem for Skolevæsenet. Kommissionen syntes ikke, der var Mening i, at disse Kursus udelukkende holdtes i København, da det saa næsten var umuligt for Kommunens Lærere at deltage i dem, skønt det var nødvendigt for dem at uddanne sig mere og mere.

Forslaget var altsaa stillet for at fremme Skolevæsenets Interesser, og det kunde ikke antages, at Staten havde noget imod at imødekomme det, da der her i Byen fandtes tilstrækkelig dygtige Lærerkrafter.

Müller vilde medgive Forslaget sin bedste Anbefaling, men ønskede det dog henvist til Skoleudvalgets Behandling.

Statens korte Kursus blev nu afholdt flere Steder udenfor København, men her drejede det sig om, at flere end hidtil kunde faa Del i de etaarige Kursus, der efterhaanden havde vist sig at være af størst Betydning. Lærerkrafter, der fuldt ud var brugbare, havde man saavel ved Statsskolen som ved Biblioteket og Kommuneskolerne.

Mikael Johansen anbefalede Forslaget til enstemmig Vedtagelse, da han troede, det vilde blive til uvurderlig Gavn for Byens Lærerkrafter.

Jakob Jensen oplyste, at Lærerne i København kunde deltage i disse Kursus, samtidig med at de passede deres Gerning, hvorimod Kommunen her maatte betale Vikar, medens Lærerne havde Kursus.

Han vilde antage, at der ved Kommunens Skoler var mange Lærere, der kunde undervise ved disse Kursus.

Mousten indrømmede, at det vilde være meget gavnligt at faa etaarige Kursus oprettet i Aarhus, men troede, det vilde blive ret vanskeligt, da det vilde koste betydeligt at faa de nuværende Kursus delt.

Han maatte endvidere gøre opmærksom paa, at Lærere, der skulde passe deres Gerning, kunde deltage i Kursus i et enkelt Fag, da det ellers vilde blive uoverkommeligt for dem.

Det vedtoges at indhente Skoleudvalgets Erklæring.

